

”מה אשׁיב”

”כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם”

גיליון 10

פרשת – משפטים

אוצר הפרשה

	ר"ת 18:35	מוצ"ש 18:00	הדה"נ 17:02	 ת"א
---	--------------	----------------	----------------	--

צוחק מי שצוחק אחרון

בפרשה נאמר בפסוק "מדבר שקר תרחק" (כג-ו) ר' זושא מאניפולי היה מפרש פסוק זה כך, "מדבר שקר" - מדבור אחד של שקר שאתה מדבר, "תרחק" - אתה מתרחק מהקב"ה, כי דובר שקרים לא יכון לנגד השם. מספרים - היה פעם אחת ליצן, ששמע שיש צדיק גדול בעיר, והוא החליט לעשות צחוק מהצדיק, הגיע לקבלת קהל ואמר לו, כבוד הרב, יש לי שלוש בעיות חמורות, נסיתי כבר הכל, ואני מקווה שתוכל לעזור לי.....

בעייה ראשונה - אני לא מרגיש טעם בפה, בעייה שנייה - אני לא זוכר כלום, בעייה שלישית - שאני לא יכול לומר את האמת, היא פשוט לא יוצאת לי מהפה..... אני כל היום מדבר רק שקרים, אמר לו הרב, זו בעייה רצינית מאוד!!!!!! אני צריך לחשוב על זה, תבוא בעוד שעתיים.....?? בנתיים הרב אמר לגבאי שלו, שיצא לחפש בחוץ גללים של עיזים, זה נראה כמו שוקולדים קטנים, שיביא לו כמות, הגבאי חזר עם שקית מלאה, אמר לו הרב, קח אותם ותעטוף אותם בצלופן שיראה כמו סוכרייה, ותשים לי אותם במאפרה..... אחרי שעתיים הליצן הגיע, קורא לו הרב ואומר לו, יש לי בשבילך פטנט מצויין, הסוכריות האלו זה בדיוק מה שאתה צריך, תקח כאן אחת ועכשיו כאן לידי, ואחר כך תקח עוד סוכריות לבית וכל שעתיים תאכל אחת..... הליצן הזה לקח סוכרייה אחת, התחיל ללעוס.... וכל הפנים שלו התחילו להתעוות, בקושי הצליח לדבר.... עד שלבסוף הוא הצליח לבלוע את הסוכרייה.

הוא פנה אל כבוד הרב ואמר לו, מה זה? זה ממש מזכיר את הצואה... של העיזים...? אמר הרב לליצן, ברוך ה' זה עבד מהר התרופה, תראה - דבר ראשון אמרת את האמת!!! דבר שני, אני רואה שחזר לך הטעם לפה... ולגבי הבעייה של הזיכרון... אותי אתה כבר לא תשכח!!!!!! אמר לו הרב ועוד דבר, כאן קבלת את זה קר, אבל בעולם הבא אתה תקבל את זה רותח..... "כל המלעיג על החכמים, נידון בצואה רותחת".

שו"ת "בוה אשׁיב"

הרה"ג יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בבית הוראה "ביע אומר"

דין הלכתי - מהפרשה

איך אפשר לאכול דבש דבורים

"ושלחתי את הצרעה לפניך וגרשה את החייו" (כג-כח) אומר הרמב"ן על פסוק זה, ישלח בהם את הצרעה, והוא מין ידוע כגון הדבורה, וכו... שהיתה מטלת בהם ארס וממיתה בהם.

מרון הראש"ל צ רבינו יצחק יוסף בספרו ילקוט יוסף (איסור והיתר חלק ב' - ג' עמ' קמח) שואל שם, איך אפשר לאכול דבש דבורים, והרי דבר היוצא מן הטמא טמא?

מתרץ שם מרון הראש"ל צ הרב יצחק יוסף כך, הנה ידוע שהדבורים מלקטות הטל המתוק, שנופל על הפרחים, ובכיס קטן שתחת גרונו תביאנה אותו אל כוורתן, ומקיאות אותו בכוורת, כדי שימצאו אותו לאכול ממנו בימות הגשמים. והדבורים משוטטות על הפרחים ויונקות נופת צוף הפרחים ומכניסות אותו לגופן, ואין ממצות אותו הדבש מגופן, אלא מה שמכניסות הן מוציאיות בלי שום השתנות.

ואף שבגמרא (בכורות דף ה:) מבואר שכל היוצא מן הטמא טמא, והרי דבורה היא בכלל שרץ העוף האסורה באכילה, מכל מקום ביארו שם בהמשך הגמרא (בכורות דף ז:) דמאחר והדבש אינו מגופה אלא ממיצי הפרחים שהיא אוגרת בפיה, לפיכך הדבש מותר באכילה.

וכן הוא ברמב"ם (פרק ג' מהלכות מאכלות אסורות הלכה ג'), דאין הדבש מתמצה מגוף הדבורים, אלא כונסין אותו מן העשבים בתוך פיהו, ומקיאין אותו בכוורת, כדי לאכול ממנו בימות הגשמים. וכן הוא בשולחן ערוך (סימן פא' סעיף ח').

שו"ת - בהלכות "שבת"

האם מותר לקדש מבעוד יום?

מותר לכתחילה לקדש מבעוד יום, אף על פי שהקידוש מן התורה, ועדיין לא קידש היום, הואיל ולהרבה פוסקים, תוספת שבת מחול על הקודש מן התורה, ואפילו לאומרים שתוספת שבת היא מדברי סופרים, הואיל והזמן ממילא קא אתי, שבעוד זמן מה, יקדש היום מאליו ובעל כרחו יבוא לידי חיוב מן התורה, ושפיר יוצא ידי חובת קידוש, בקידוש שמקדש מבעוד יום, ויכול לאכול אף משחשיכה על סמך הקידוש שקידש מבעוד יום, (ילקוט יוסף שבת חלק א' עמ' רלט), וטוב שימשיך סעודתו עד אחר צאת הכוכבים, כדי שיאכל כזית פת בלילה ודאי, (חזון עובדיה שבת חלק ב' עמ' יא).

האם מותר לטעום קודם הקידוש?

כיון ששקעה החמה בערב שבת, אסור מדרבנן לטעום כלום קודם הקידוש, ואפילו מים, מכל מקום אם חש צמאון גדול, מותר לו לשתות מים בבין השמשות כדי להפיג צמאונו, מכיון שיש בזה ספק ספיקא להקל שעדיין יום גמור הוא, (עיין בהליכות עולם ח"ג עמ' יט').

אדם אכל ושתה ללא קידוש, האם הפסיד את הקידוש?

אדם שעבר וטעה בליל שבת ואכל ללא קידוש, או אפילו את כל הסעודה, כשיזכור יהיה חייב לקדש מיד, ולא ידחה את הקידוש עד למחרת, ומיד כשזכר, אסור לו לטעום מאומה עד שיקדש, ואחר שיקדש יאכל כזית פת, כדי שיהיה הקידוש במקום סעודה, (חזון עובדיה חלק ב' עמ' ע).

אין לקרוא בשעת התפילה! נא לשמור על קדושת העלון.

באר יצחק

הרה"ג יצחק לורי שליט"א רב העיר נשר וחבר מועצת הרה"ר

ביאורי פרשה וטעמה

מרן רבינו הרה"ג הרב יפת טירי שליט"א מגדולי רבני תימן

הטועם מעט יין ואין בדעתו לשתות עוד יין, האם גם בזה פוטר את כל המשקים

כשם שהלחם פוטר את כל האוכלים, כך היין פוטר את כל המשקים, ולכן הטועם יין מן הקידוש, שוב אינו צריך לברך על שאר המשקים – בין שתייה קלה ובין שתייה חריפה, או משקים אחרים, כיוון שהיין הוא ראש וראשון לכל המשקים,

נחלקו הפוסקים, אם שותה מעט יין האם בזה פוטר או שצריך לשתות רביעית יין, או רק שקובע עצמו לשתות יין?

להלכה, גם אם שותה מעט יין דרך עראי, כמו שנוהגים לטעום מעט מיין הקידוש, אף על פי שאין בדעתו לשתות עוד יין, הרי הוא פוטר את כל המשקים, כיוון שספק ברכות להקל. (שו"ת יחוה דעת חלק ה' סימן כ' – חזו"ע ברכות עמ' עב' - כל זה משו"ת אבי עזרי או"ח סימן ל').

האם אני רגיל כך, יכול להיות תירוצו

"ורצע אדוניו את אוזנו במרצע" - רש"י מביא מכילתא, אוזן ששמעה על הר סיני, "לא תגנוב" והלך וגנב, תרצע. ובמוכר עצמו, אוזן ששמעה על הר סיני "כי לי בני ישראל עבדים" וקנה אדון לעצמו – תירצע!

הקשו המפרשים, מדוע לא נרצעים בפעם הראשונה, כשמכר עצמו או כשגנב, ולמה ממתנים עד שיאמר אהבתי את אדוני?

"בשפת אמת" עמד על שאלה זו למה אין עושין רציעה מיד במוכר עצמו? וכתב כי האדם שמכר עצמו היה במחשבתו בעת המכירה שיכול לקבל העבדות, כי חשב שאף בהיותו עבד לאיש בשר ודם, לא ינתק על ידי זה מעבדות של הקב"ה ולא הרגיש שזה סתירה למה שכתבה התורה "כי לי בני ישראל עבדים" אבל לאחר שכבר היה עבד, וידע וטעם העבדות של בשר ודם, וראה בעיניו שכלו, שעל ידי זה פורק עול מלכות שמים, שוב אין לו לומר אח"כ "אהבתי את אדוני" וכו'.

ולכן מצד הדעת, התביעה על האדם היא יותר גדולה, והאדם יכול להתגבר על דברים שכבר הורגל בהם, ודווקא, אחר שהעבד כבר עבד שש שנים, ובכל זאת אומר "אהבתי את אדוני...לא אצא חופשי", אז מצווה התורה "ורצע אדוניו את אוזנו במרצע" – אוזן ששמעה על הר סיני וכו'... חוש השמיעה הוא חוש ששקול כנגד הכל, שהרי הלכה פסוקה היא "חרשו משלם לו דמי כולו", חובה מוטלת עלינו לפתח את חוש השמיעה שבאוזן, ועל ידי זה מגיע האדם לאיזון נכון, ולמסקנא, אני רגיל זה לא תירוצו!!!

רב אוריז

הרב משה מקיטץ שליט"א רב בית הכנסת "יד אלעד"

מעלת המקרב יהודי לה' יתברך

נאמר בפרשה "כי תפגע בשור אויבך או חמורו תועה בדרך השב תשיבנו לו", פשט הפסוק בא להורות שאם מצאת שור או חמור תועים ונאבדים, תחזירם לבעלים גם אם הם השונאים שלך. ומבאר החפץ חיים, שמזה נלמד קל וחומר, ומה שור וחמור שתועים בדרך אנו צריכים לטרוח ולהחזירם לבעלים, כל שכן אם הבעלים בעצמם תועים בדרך, והולכים בדרך רחוקה מעבודת ה' יתברך, כמה עלינו לטרוח ולהתאמץ כדי להחזירם למוטב.

הזוהר הקדוש מפרש, שאם האדם היה יודע מה זה לקרב אדם אחד לאבינו שבשמים, היה רודף אחריו כרודף אחרי החיים שלו, וכן רבינו בחיי כותב, שאפילו אם האדם יגיע לקצה תיקונו, והגיע גם למעלת הנביאים, אינו כמו האדם שמקרב את התועים מדרך ה', ומדריכם בדרך ישרה. (ובחרת בחיים - משפטים)

הפתגם השבועי! יסייג לחכמה שתיקה. לפיכך לא יסחר להשיב, ולא ירבה לדברי (רמב"ם)

שו"ת מבית ההוראה "יביע אומר"

חתנא דבי נשיאה מורינו הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א

אדם שיש לו תרופות בשירותים, האם יהיה מותר לכולעם?

מותר, הואיל ורוח רעה נתפסת על מאכלים, ותרופה לא נקראת אוכל לענין זה.

אדם שנגע במנעליו- האם חייב ליטול ידיו?

מעיקר הדין מספיק ניקיון ידיו בלבד בכל מידי דמנקה, דהיינו אפילו בבגדיו או בעפר.

אדם בירך על מסטיק בביתו, האם כשיוצא מביתו צריך לחזור ולברך על המסטיק?

להלכה לא יברך, כי לרוב לאחר כמה לעיסות אין טעם למסטיק, והלעיסה נעשית בעלמא ולא להנאת החיך,

אדם שתה מים ונכנס לשירותים, האם חוזר לברך על המים שממשיך לשתות?

יש בדבר מחלוקת, אולם מרן הרב עובדיה פסק, שלכתחילה אדם יחייב את עצמו בברכה, על ידי שיצא מפתח הבית ויחזור.

מילתא דבדיחותא

-אומר החולה לרופא, בכל פעם שאני אוכל עוגת יום הולדת, שורף לי הלשון????

אומר הרופא: כפעם הבאה תוציא את הנרות.....

פעם מישהו אמר לי:
תשתה חלב תהיה חזק ותוכל להזיז קירי אמרתי לו- תשתה וזדקה- הקיר יזוז לבד!!!!

-איך נחש מתקשר????
תשובה:
הוא מכיש את המספרים.....

מענה הלכתי בד' חלקי שולחן ערוך מבית ההוראה "יביע אומר" בטלפון – 02-5875871 שעל ידי ראש בית ההוראה חתנא דבי נשיאה מורינו ורבינו הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א

סידור ועימוד אליהו חזני הי"ו שיזכה לגדול לתורה לחופה ולמעשים טובים אמן!

זוידודא בהלכה

אדם טעה וברך על הבשמים "שהכל נהיה בדברך", האם יצא ידי חובה? (מקורות גמרא ברכות (דף מג) בתוספות ד"ה "ועל ההדס", וכן בשולחן ערוך (סימן רטז), וכן בהליכות עולם (חלק ב' פרשת ואתחנן).

העלון להצלחת כל התורמים והמסייעים

יגאל קרול הי"ו, אפרים מחפוד הי"ו, אופק מלכי הי"ו.
וכן לעילוי נשמת – דוד בן גרציה הי"ד, עמרם בן שלום, יהודה בן יעקב, סיימון בן סרגיי.
על עזרתם ותרומתם בהוצאת העלון!